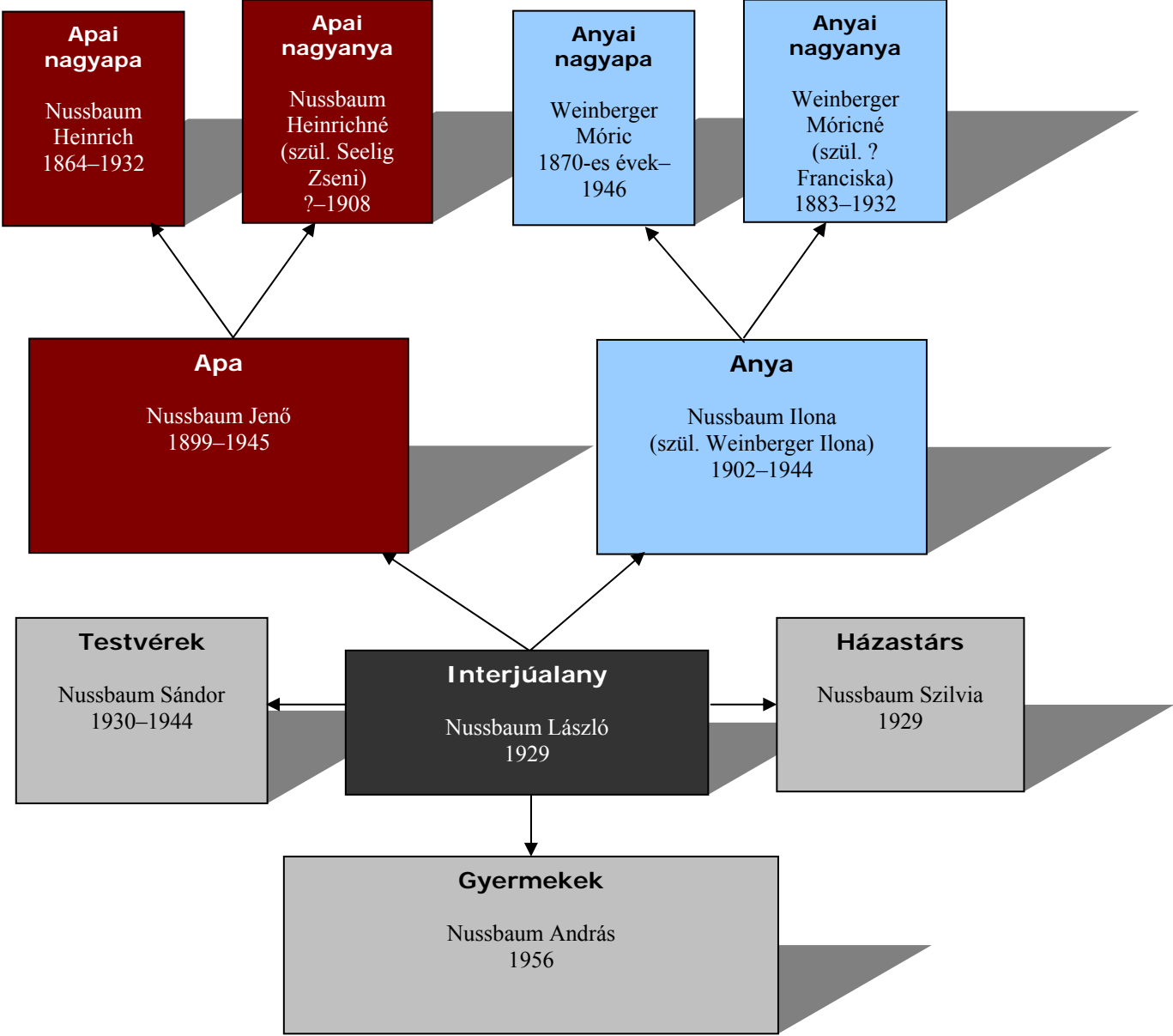

Családfa

Az interjúalany és családja

Teljes név

Nussbaum László

Születési hely és idő

Torda, 1929 (Románia)

Hol élt még?

1940–1944 Kolozsvár (Kolozs vm.); 1945–1947 Torda (nagynénjénél), 1947-től Kolozsvár (Románia)

Iskolai végzettség

Egyetem (közgazdasági egyetem)

Foglalkozás

1950–1956: egyetemi tanársegéd, 1956–1976: dokumentátor az egyetemi könyvtárban (közgazdaságtan dokumentációs részlegnél); kb. 1976-tól a megyei kereskedelmi igazgatóság közigazdásza

Mennyire vallásos családból jön? Milyen vallási hagyományokat adtak át a szülei gyermekkorában?

Apja egyáltalán nem volt vallásos, zsinagógába is csak a nagyünnepeken ment el felesége és felesége családja kedvéért, nem csak kóser ételt evett. Anyja szigorúan vallásos családból származott, ő maga egész életében kóser háztartást vezetett, olvasott héberül, ismerte az imákat (bár zsinagógába ő is csak nagyünnepeken járt), otthon megtartották az ünnepeket. Ragaszkodott a gyermekek bar micvójához. Gyermekkorában járt vallásórára, a betűket ismerte, de nem értette az olvasott ima tartalmát.

Házasságkötésekor nem volt jelen rabbi. Felesége nem tartja a tradíciókat, elmondása szerint inkább ő "erősödik néha". Régebben nemigen jártak zsinagógába, ma részt vesz a hitközség életében. „A tradíciónak nálam nem vallási jellege van, hanem etnikai jellege. [...] bizonyos vallási tradíciókat tartok meg, nem a vallást. Valaki nagyon jól lehet magyar anélkül, hogy vallásos lenne.”
"Zsidó az etnikumom, de nem vagyok vallásos. [...] Kultúra szempontjából

magyar vagyok, de a zsidó eredetem eltörölhetetlen.”

Anyanyelv

Magyar

Milyen egyéb nyelveken beszél?

Román, német, angol

Melyik hadseregben szolgált és mikor?

Sorkatona nem volt, az egyetemi tanulmányok alatt részesült néhány hónapos katonai kiképzésben.

Hol volt a holokauszt idején?

Gettó: kolozsvári téglagyár;

Koncentrációs tábor: Auschwitz (Lengyelország), Troglitz (kényszermunkatábor Németországban), Buchenwaldban (Németország) szabadult fel.

Mit csinált a háború után?

1945–1947 között Tordán élt a nagynénjénél, befejezte a középiskolát, majd visszament Kolozsvárra, egyetemi hallgató lett. Külső munkatársa volt az "Igazság" című lapnak. 1950-től egyetemi tanársegéd volt és szerkesztő az 1953-ig megjelenő "Új Út" című lapnál, amely a Zsidó Demokrata Szövetség újságja volt. Továbbra is ír az "Igazság" –ba. 1956-tól 20 éven át dokumentátor volt az egyetemi könyvtárban, majd a megyei kereskedelmi igazgatóság közigazdásza.

Testvérek

Teljes név

Nussbaum Sándor

Születési hely és idő

Torda, 1930 (Románia)

Anyanyelv

Magyar

Iskolai végzettség

Deportálásáig a 8 osztályos gimnázium 3. osztályát fejezte be

Foglalkozás

Deportálásáig középiskolai tanuló volt

Hol él/élt?

Torda

Hol élt még?

-

Gyerekek?

-

Halálzási hely és idő

Auschwitz, 1944. október (Lengyelország)

Házastárs

Teljes név

Nussbaum Szilvia (szül. Brüll Szilvia)

Születési hely és idő

Kolozsvár, 1929 (Románia)

Hol élt még?

1935-től Torda, 1948-tól Kolozsvár (Románia)

Zsidó származású?

Igen

Anyanyelv

Magyar

Iskolai végzettség

Konzervatórium

Foglalkozás

Zenekari hegedűs a Kolozsvári Filharmonikusoknál

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálozási hely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Brüll Lőrinc, Kolozsvár, 1924 (Románia) / Temesvár, 1945 (Románia), egyetemi hallgató volt, a háború befejeződése után, kijárási tilalom idején lőtték le az utcán.

Gyermekek

Teljes név

Nussbaum András

Zsidónak nevelték őket? Zsidónak tekintik a gyermekek magukat?

Nem metéltették körül, mert 1956-ban a férj féltette az állását, "a fiúnak mind román barátai voltak az iskolában", a zsidó ünnepeket csak később, a fiú 16-18 éves korától ünnepelték. A fiú nem tudott imádkozni. Zsinagógába csak nagyünnepekkor járt el, máskor nem. Később nagy hatással volt rá, hogy eltöltött egy évet Izraelben (apja tanácsára kivándorolt). Házastársa nem zsidó származású, bár az apa szeretne volna, ha inkább zsidó származású feleséget választott volna. (Annak ellenállt, hogy a fiatalok az evangélikus egyház szertartása szerint házasodjanak össze.) Gyermekeiket (az unokát) nem nevelik vallásosan, a zsidó ünnepeket nem tartják meg.

Születési hely és idő

Kolozsvár, 1956 (Románia)

Hol élt még?

Haifa (1984-től kb. egy év) (Izrael), majd (1985-től) Stuttgart (Németország)

Iskolai végzettség

Orvosi egyetem (Kolozsvár)

Foglalkozás

Orvos (belgyógyász)

Unokák (melyik gyermekéé, unoka neve, születési éve, foglalkozása, családja)?

Szonja, 1982, szüleivel Németországban él, foglalkozásáról nincs adat

Apa

Teljes név

Nussbaum Jenő

Születési hely és idő

Budapest, 1899

Hol élt még?

Znaim, Firenze (egyetem), Torda (ide költöztek a szülők az I. világháború után, itt voltak rokonok)

Halálzási hely és idő

Buchenwald, 1945 februárja körül (Németország)

Iskolai végzettség

Kereskedelmi Akadémia (Firenze) (matematikából doktorált)

Foglalkozás

Magántisztviselő; 1940–1944 között kereskedelmi vállalkozása volt egy stróman nevében

Mennyire volt vallásos?

Teljesen asszimilált osztrák–magyar zsidó családból származott. (Apja az Osztrák-Magyar Monarchia aktív katonatisztje volt, egyáltalán nem volt vallásos, nem ismerte az imákat, nem ismerte a héber betűket sem, de mindegyik fiát körülmetéltette.) A családban a zsidó identitás az erős asszimiláltság ellenére is megőrződött, az apát a négy fiú a tordai zsidó temetőben temettette el. Házasságkötése után (erősen vallásos családba házasodott) is csak nagyünnepekkor járt el a zsinagógába.

Anyanyelv

Magyar (beszélt még: németül, olaszul, franciául, angolul)

Melyik hadseregben szolgált és mikor?

Az m. kir. honvédségben szolgált, az I. világháború alatt zászlós volt az olasz fronton.

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálhely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Név	Szül./hal. hely és idő	Foglalkozás	Házastárs adatai	Gyerekek adatai	Mennyire voltak vallásosak?
Nussbaum László	Budapest, 1898/ Párizs, 1967 (Franciaország)	Filozófiát tanított a Sorbonne-on	Nem volt házastársa, élettársi kapcsolatai voltak	Nem voltak gyermekei	Nem volt vallásos, de nem is tért ki
Nussbaum József	Budapest, 1900/ San Antonio, 1981 (USA) Kb. 1928–1939 Németország, 1939–1940 London (Nagy-Britannia), 1941-től USA	Orvos (előbb Németországban, ahol tanult, majd az amerikai hadseregben, majd New Jerseyben)	Amerikai nő volt (Ruth), nincs több adat róla	Nem volt gyermekük	Nem volt vallásos, de nem is tért ki
Nussbaum Sándor	Budapest, 1902/ Ukrajna, munkaszolgálat, 1942 októbere után	Kelenföldön, valószínűleg a Goldberger alapította Wespag Rt-nél volt valamilyen gazdasági vezető állásban (Prágában szerzett felsőfokú végzettséget)	Nem volt házas	Nem volt gyermeke	Nem volt vallásos, de nem is tért ki

Hol volt a holokauszt idején?

Gettó: kolozsvári téglagyár,

Koncentrációs tábor: Auschwitz (Lengyelország), Buchenwald (Németország), ott
1945 februárjában meghalt.

Apai nagypapa

Teljes név

Nussbaum Heinrich

Születési hely és idő

Zsombor (Kolozs vm.), 1864

Hol élt még?

Budapest, Znaim (mai nevén Znojmo, Csehország), Torda (itt voltak rokonok, ide költözött családjával az I. világháború után, miután mint katonatisztet nyugdíjazták)

Halálzási hely és idő

Torda, 1932 (Románia)

Iskolai végzettség

Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia

Foglalkozás

Katonatiszt, majd az I. világháború után nyugdíjazták

Mennyire volt vallásos?

Nem volt vallásos

Anyanyelv

Magyar vagy német

Melyik hadseregben szolgált és mikor?

Az m. kir. honvédség aktív katonatisztje volt az I. világháború végéig

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálozási hely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Név	Szül./hal. hely és idő	Foglalkozás	Házastárs adatai	Gyerekek adatai	Mennyire voltak vallásosak?
-----	------------------------	-------------	------------------	-----------------	-----------------------------

Nincs adat

Hol volt a holokauszt idején?

Meghalt korábban.

Apai nagyanya

Teljes név

Nussbaum Heinrichné (szül. Seelig Zseni)

Nussbaum Heinrichné (szül. ? Paula)

Születési hely és idő

Zseni: nincs adat

Paula: Bécs(?), évszám ismeretlen (Ausztria)

Hol élt még?

Zseni: Budapest, Znaim (mai nevén Znojmo, Csehország)

Paula: Amerika, Znaim, 1918. után: Torda

Halálozási hely és idő

Zseni: Znaim, 1908 (Csehország, Osztrák–Magyar Monarchia)

Paula: Torda, 1937 körül (Románia)

Iskolai végzettség

Zseni: nincs adat

Paula: nincs adat

Foglalkozás

Zseni: háztartásbeli

Paula: háztartásbeli

Mennyire volt vallásos?

Zseni: nincs adat

Paula: nincs adat

Anyanyelv

Zseni: nincs adat

Paula: német

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálozási hely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Név	Szül./hal. hely és idő	Foglalkozás	Házastárs adatai	Gyerekek adatai	Mennyire voltak vallásosak?
1. feleség testvére: Szász (Seelig) Etelka	? / Budapest, 1960-as évek, nincs több adat róla	Nincs adat	Nem volt férjné	-	Nincs adat
1. feleség testvére: Révész Sándorné (szül .Szász /Seelig/ Karola)	? / ? / meghalt 1944 előtt	Ruhaszalonja volt	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
1. feleség testvére: Seelig Károly 2. feleség:	? / ? / vidéken élt, meghalt a deportálás során Nincs adat testvérről	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Hol volt a holokauszt idején?

Zseni: meghalt korábban.

Paula: meghalt korábban.

Anya

Teljes név

Nussbaum Ilona (szül. Weinberger Ilona)

Születési hely és idő

Torda (Torda-Aranyos vm.), 1902

Hol élt még?

1940-től Kolozsvár (Kolozs vm.)

Halálzási hely és idő

Auschwitz, 1944 (Lengyelország)

Iskolai végzettség

Középiskolai érettségi

Foglalkozás

Háztartásbeli

Mennyire volt vallásos?

Zsinagógába csak nagyünnepkor járt, de a péntek esti szertartást szigorúan megtartották. Betartotta a tisztasági szabályokat, kóser háztartást vezetett, ismerte az imákat, tudott olvasni héberül. (De eltúrte, hogy a férj olykor hazavigyen nem kóser ételt, amit természetesen nem rakhatott a háztartásban használt edényekbe.)

Anyanyelv

Magyar

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálozási hely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Név	Szül./hal. hely és idő	Foglalkozás	Házastárs adatai	Gyerekek adatai	Mennyire voltak vallásosak?
Weinberger Jenő	Torda (Torda-Aranyos vm.), 1908 / Kolozsvár, 1968 (Románia)	Ügyvéd volt Tordán 1940-ig, majd ismét 1944-től, 1950-től Kolozsvárott (Czernowitzban végzett jogot).	Nőtlen volt.	Nem voltak.	„Nagyon vallásos volt.”
Negrea Zita (szül. Weinberger Zita)	Torda (Torda-Aranyos vm.), 1918/ Jeruzsálem, 1994 (Izrael); a férj nyugdíjazása után mentek el.	Ügyvéd volt , de konzervatóriumot is végzett.	Negrea (Löbl) Arnold (1902–1993), Szkóréban (Fogaras vm.) született, nevét Löblről románosította [lásd még: Guth István és családja]; a kereskedelmi akadémiát Berlinben, a közgazdasági egyetemet Bázalban végezte; a háború után egyetemi tanár volt, közgazdaságtant tanított Kolozsvárott (a háború előtt illegális kommunista volt), volt bankigazgató, a későbbi Transilvania Bank igazgatója is; rektorhelyettes volt a Babeş-Bolyai egyetemen, egyetemi tanárként ment nyugdíjba.	Lucia: angoltanárnő; Andrei: mérnök. Izraelban élnek.	Nincs adat

Nyugdíjazása után
kimentek Izraelbe. Ott
halt meg.

Hol volt a holokauszt idején?

Gettó: kolozsvári téglagyár;

Koncentrációs tábor: Auschwitz (Lengyelország), ott meghalt

Anyai nagyapa

Teljes név

Weinberger Móric

Születési hely és idő

Egerbegy (Kolozs vm.), 1870-es évek

Hol élt még?

Torda

Halálozási hely és idő

Torda, 1946 (Románia)

Iskolai végzettség

Középiskolai érettségi

Foglalkozás

Nagybani sörkereskedő; ingatlantulajdonos

Mennyire volt vallásos?

Ortodox családból származott, de ő maga felnőtt korában "európai, civil öltözetű ... volt" (sem pájesza, sem szakálla nem volt). A pozsonyi jesivában tanult, a tordai hitközségben magas funkciót töltött be (a zsinagógában a rabbi mellett ült, szemben a gyülekezettel). Lehetőleg naponta járt zsinagógába, és minden nap imádkozott.

Anyanyelv

Magyar

Melyik hadseregben szolgált és mikor?

Nincs adat

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálozási hely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Név	Szül./hal. hely és idő	Foglalkozás	Házastárs adatai	Gyerekek adatai	Mennyire voltak vallásosak?
Rosenbaum ?-né (szül. Weinberger ?)	Nincs adat	Nincs adat	Malomtulajdonos (Torda)	Nincs adat	Nincs adat
Nincs adat több testvérről					

Hol volt a holokauszt idején?

Tordán élt, mivel Torda Romániához tartozott, nem deportálták a zsidókat.

Mit csinált a háború után?

Nincs adat

Anyai nagyanya

Teljes név

Weinberger Franciska (szül. ? Franciska)

Születési hely és idő

Hely ismeretlen, 1883

Hol élt még?

Torda

Halálzási hely és idő

Torda, 1932 (Románia)

Iskolai végzettség

Négy elemi

Foglalkozás

Háztartásbeli

Mennyire volt vallásos?

Ortodox családból származott, szigorúan tartotta a vallási tradíciókat, valószínűleg parókát viselt.

Anyanyelv

Magyar

Mit tud a testvéreiről? (Név, születési és halálzási hely és dátum, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, család stb.)

Név	Szül./hal. hely és idő	Foglalkozás	Házastárs adatai	Gyerekek adatai	Mennyire voltak vallásosak?
Nincs adat					

Hol volt a holokauszt idején?
Mehalt korábban.